

ΕΝ ΤΩ ΩΚΕΑΝΩ

Ο ΤΡΟΠΙΚΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ

Τὴν ἐπαύριον ἐπρόκειτο νὰ διέλθωμεν τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου. Μοὶ τὸ ἀνήγγειλε τὴν πρωΐαν ἐνωρίς ὁ συνήθης θαλαυπηλὸς ταπεινῶν τὸ βλέμμα· διότι εἶχε μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὴν φιλαρέσκειαν ταύτην, νὰ ταπεινοῖ τὸ βλέμμα ὁσάκις ὠμίλει, ὡς νὰ μὴ ἤθελε νὰ διαγνώσῃ τὴν ἀπόκρυφον χαρὰν τῆς ψυχῆς του διὰ τὸν τελευταῖον ἐρωτικὸν του θρίαμβον. Ὁ τροπικὸς τοῦ Καρκίνου! Ἡ δυσάρεστος εἰδησις ἐσήμαινε ὅτι ἐμέλλομεν νὰ διανύσωμεν τρισχίλια περίπου μίλια διακεκαυμένης ζώνης, πρὶν αἰσθηθῶμεν τὴν δροσερὰν θωπεῖαν τῶν ἐτησίων τοῦ ἄλλου ἡμισφαιρίου· καὶ ἐπὶ τῆ ἰδέᾳ μόνῃ ἐνόμιζον ὅτι ἀνέτριωσκον ἤδη καὶ ἐστάλαζον ἀπὸ τῶν μανίγγων

μου δύο ρανίδες χλιαρὰ ἰδρώτος. Προσθήρμωσα τὸ πρόσωπον εἰς τὴν θυρίδα. Τί ἐξάσιον θέαμα! Ὁ γαληνιώτατος Ὠκεανὸς ἐφαίνετο ὅλος ἀργυροῦ· καὶ ῥόδινοι, καλυπτόμενοι ὑπὸ διαφανοῦς πέπλου ἀτμώδους εἰς τὸν ὀπίθον ὁ ἀνατέλλων ἥλιος παρῆεν ὄψιν φωτεινοῦ κονιορτοῦ, εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μιλίων ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀπεράντου ἐκείνης καὶ παρθενικῆς καλλονῆς τῶν ὑδάτων καὶ τῆς ἀτμοσφαιρῆς διεκρίνετο μέγα πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ἀκίνητον, μὲ ὅλα τὰ ἱστία ἀναπεπταμένα καὶ πάλλευκα ὡς κύκνος γιγάντειος, μὲ ἀνοικτὰς τὰς πτέρυγας θεούμενος ἡμᾶς. Ἀνοίγω τὴν θυρίδα καὶ μὲ προσβάλλει κατὰ πρόσ-

ωπον καὶ κατὰ στήθος ἡδονικὴ ῥιπὴ θαλασίου ἀέρος, ἥτις διατρέχει τὰς φλέβας μου καὶ μὲ διασειεὶ ὀλόκληρον ὡς πνοὴ κόσμου ἀνανεωθέντος. Τὸ πλοῖον ἦτο ἱστιοφόρον Σουηδικόν, προερχόμενον πιθανῶς ἐκ τοῦ

ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος, τὸ πρῶτον ὕπερ συνηντῶμεν μετὰ τὸ Γιβραλτάρ. Ἐπὶ ὀλίγα λεπτὰ ἐλεύκαζεν ἐνώπιόν μου ἐντὴ διαυγείᾳ τῆς μαγικῆς ἐκείνης πρωΐας, συμπαθῆς ὡς χειρετισμὸς φίλου· ἔπειτα ἀπεκρίθη καὶ τότε ὁ Ὠκεανὸς μοὶ ἐφάνη μᾶλλον ἔρημος καὶ σιγηλὸς ἢ πρότερον, ἀλλὰ εὐμενῆς ὅσον οὐδέποτε, πλήρως κάλλους χρῆντο, παρακινουνοῦντο τὴν φαντασίαν νὰ ὑποθέσῃ τὴν παρὰ τὸν ὀρίζοντα ὑπάρξιν ἀκτῶν ἀποτελουμένων ἐξ ἀπεράντου κήπου.

ΑΡΑΨ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ

Ἦτο πρῶτα ἐξ ἐκείνων, καθ' ἃς οἱ ἐπιβάται προχωροῦσιν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος φιλομειδεῖς καὶ μὲ τὰς χεῖρας προτεταμέναι, ὡτανεὶ ἡ πρώτη αὔρα ἔφερεν εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν εὐχάριστον ἀγγελίαν.

Ἄλλ' ὁ ὠραῖος καιρὸς μετ' ὀλίγας ὥρας ἐθολώθη, ὁ οὐρανὸς ἐκαλύφθη ὑπὸ νεφῶν, ὁ ἀῆρ ἐγένετο βαρὺς καὶ θερμὸς, ὡς νὰ εἴχομεν μεταπηδήσει ἀποτόμως ἀπὸ τοῦ ἕαρος εἰς τὸ θέρος. Εἰσῆλθωμεν εἰς τὴν μεγάλην μάζαν τῶν ἀτμῶν, τὸν παλαιὸν τρόπον τῶν ναυτιλλομένων, ἣν ἡ θερμὴ τοῦ Ἰσημερινοῦ ἀνεγείρει ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ συσσωρεύει ἐφ' ὅλης τῆς μεταξὺ τῶν δύο

τροπικῶν ζώνης, καὶ τὴν ὁποίαν τὰ εὐτυχεῖα πλάσματα τοῦ Ἰουλίου Βέρν κατὰ τὰ ἐναέρια αὐτῶν ταξίδια διακρίνουσιν ἐκ τῶν ἀνωθεν ὡς ταινίαν ζοφερὰν τυλισσομένην πέριξ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ὁμοίαν μὲ τοὺς δακτυλίους τοῦ Διός. Ἡ κατὰ τὴν προϊὴν ὠραία θάλασσα ὑπῆρξε τὸ τελευταῖον μειδίμα τῆς εὐκράτου ζώνης, ἰλαρνομένης ὑπὸ τῆς τελευταίας πνοῆς τῶν ἐτησίων. Τώρα ἐπλέομεν ἐντὸς τῆς ζώνης τῆς ὀμίλης, τῶν βραχθαίων ὑετῶν καὶ τῆς πληξέως. Τὰ ἀποτελέσματα ἐξεδηλώθησαν πάραυτα μεταξὺ τοῦ κόσμου τῆς τρίτης θέσεως.

Ὁ ἀργυραμοιβὸς ἦλθε πρὸς ἀναζήτησίν μου εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Ἐλα νὰ ἰδῆς καυγάδες σωστούς, μοὶ εἶπε. Τὸ θέημα ἀρχίζει τῶρα.

Ὁμιλίς γυναικῶν ἐθορύβει ἕνεκα τῆς διανομῆς τοῦ ποσίου ὕδατος, ἐξ οὗ πρκεκτὸς τοῦ ὠρισμένου ποσοῦ τῶν λιποῶν δι' ἐκάστην ὁμάδα εἰς ναύτης ὄφειλε νὰ παρέχη καὶ ποσότητά τινα εἰς ἐκάστην γυναῖκα, ἥτις θὰ ἐξήτει δι' ἰδιαιτέραν αὐτῆς χοῆσιν. Τινὲς λοιπὸν ἐξ αὐτῶν παρεπονοῦντο ὅτι ἠρνήθησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτάς, ἐνῶ εἰς τὰς ἄλλας εἶχε χορηγηθῆ ἡ αἰτηθεῖσα δόσις. Τὸ ζήτημα ὅμως ἦτο περίπλοκον καὶ ἡ θύριβος ἦτο ἐκρηκτικὴ πρὸ πολλοῦ κυφορομένη κατ' ἀδικίας, ἥτις ἐθεωρεῖτο ἐξ ἰδιοτελείας προερχομένη καὶ συστηματικῆ· αἱ γράζει ἔλεγον ὅτι προετιμῶντο αἱ νέαι χάραι εἰς τὴν ἐρωτοτροπίαν των, αὐταὶ δὲ ἐξεβίαζον ἀπειναντίας ὅτι προετιμῶντο αἱ γοαίαι, διότι εἶχον γρήματα καὶ διεφθαιρον τὸν διανομέα· ἄλλαι πάλιν παρεπονοῦντο ὅτι αἱ κυραὶ ἀπῆλθον τὰς περισσοτέρας περιποιήσεις ἐκ δουλοπρεπείας· καὶ αἱ κυραὶ αὐταὶ ἦσαν μερικαὶ τολαίπωροι γυναῖκες, αἵτινες οὐδὲν εἶχον τὸ πλοῦσιον καὶ μεγαλοπρεπὲς παρεκτὸς τῶν τετριμμένων ἐνδυμάτων καὶ τῶν ἀναμνήσεων. Αἱ ἐμψανέστερον διαμαρτυρομένηαι ἦσαν συνηθροισμέναι πέριξ τοῦ μαγειρείου εἰς μίαν γωνίαν, ὁπόθεν ἐκρέματο ἐξ ἀσιπῆς μέγας μύτος ἐσπασαγμένως. Ὅτε ἐφλάσα εὔρον αὐτόθι τὸν ἐπιθεωρητὴν περιστοιχιζόμενον ἀπὸ δεκαπέντε περίπου γυναικας μὲ τὰς κρουπέζας, ἐριθράς ὡς Ἰνδικὰς ὄρνεις, αἵτινες ἐλάλουν ὕλας ταυτοχρόνως τρεῖς ἢ τέσσαρας διαλέκτους, δεικνύουσαι μὲ τὸν κατήγορον αὐτῶν δείκτην τὸν ναύτην, ἕνα γενειοφόρον ὡς μοναχὸν καπουκίνον, ἀπαθῆ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορύβου, ὡς ἀνδριάς ἐν τῷ μέσῳ ἀνεμοστροβίλου.

— Δὲν καταλαμβάνω τίποτε! ὀπῆντα μὲ τὴν συνήθη αὐτοῦ ἀταραξίαν ὁ ἐπιθεωρητής. Κάμετέ μου τὴν χάριν νὰ διηγήσῃτε μίαν μίαν. Καὶ τὸ βλέμμα τινῶν ἐκ τῶν νεωτέρων ἐπρῶντο ἐπὶ τῇ θέα τῶν ῥοδωκοκκίνων παρειῶν καὶ τῶν λευκῶν χειρῶν τοῦ εὐειδοῦς νέου· ἀλλ' εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῶν ἄλλων ἤστραπτε λάμψις πελιδνῆ ὀρ-

γῆς, ἥτις πάντοτε ἀναφλέγεται παρὰ ταῖς γυναιξὶ τοῦ λαοῦ, ὁσάκις ἐρίζουσιν ἕστω καὶ διὰ τὸ πρακτικὸν πρὸς ἀνθρώπους ἀνωτέρως κοινωνικῆς τάξεως, καὶ προσέρχεται ἀπὸ πλήθος παλαιῶν καὶ συγκεχυμένων μυθιστορικῶν, ἀσθέντων πρὸς τὴν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν αἰτίαν. Ἡκούοντο φωναί: — Εἶνε αἴσχος! — Καὶ ἡμεῖς ἐπληρώσαμεν τὸ εἰσιτηρίον μας, κύριε! — Πρέπει νὰ τελειώσῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα! Καὶ τὰ παράπονα τῶν γυναικῶν ὑπεστηρίζοντο ὑπὸ τῆς ὑποκόρου μεμφιμοιρίας ὁμάδος ἀνδρῶν, οἵτινες ἀγαλλόμενοι ἐνδομύχως, ὡς νὰ παρίσταντο εἰς θέαμα εὐχάριστον, ὑπεκίνοον ἐν τούτοις καὶ ὑπεδαύλιζον τὴν δυσασέσκειαν ἐκ πνεύματος ζηλοτυπίας πρὸς τοὺς ἀνήκοντας εἰς ἀνωτέραν θέσιν, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐκ ποιῆς τινος ἀγερόχου συναισθήσεως μελλοντῶν δημοκρατικῶν πολιτῶν. Τέλος ὁ ἐπιθεωρητής κατώρθωσε νὰ ἐπιβάλλῃ σιγὴν καὶ ὀμίλησε μίαν μόνην γυνή. Δὲν ἐβλεπον ἄλλο εἰμὴ μίαν κόμην ἀνάστατον καὶ ἕνα δείκτην ἀπειλητικόν, ὅστις διέσχισε τὸν ἀέρα, συνοδεύων τὸν βυθμὸν στομύλης καὶ γοργῆς ἀπαγγελίας, ὅτε ἐκρηκτικῶν ἐπιφωνήσεων ἐκάλυψε τὴν φωνὴν τῆς: — Δὲν εἶνε ἀλήθεια! — Σιώπη! — Ψεύτρα! — Ἐγὼ νὰ σὰς εἰπῶ! . . . — Α! εἶνε ἐντροπή! . . . Καὶ ἤδη ἐν τῷ συνωθισμῷ τινὰ βρέφη ἤρχισαν νὰ κλαίωσι καὶ αἱ διαμαχόμεναι ἦσαν ἐτοιμαὶ νὰ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας.

Διὰ μιᾶς ἡκούθη ἐτέρωθεν στρηνῆς κορυφῆ γυναικῆς, ἐθεάθησαν δὲ ἄνθρωποι τρέχοντες πρὸς τὸν ποροαῖον ἱστόν ἐντὸς ὀλίγων δὲ στιγμῶν ἐσχηματίσθη συνάθροισις, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ἡκούσθησαν ἐκρήξεις γέλωτος, προερχομένου, ὡς φαίνεται, ἐκ τινος ἐδήσεως, ἥτις ταχέως διαδοθεῖσα, μετέδωκε τὸν γέλωτα καὶ εἰς τοὺς τελευταίους προσδοκῶντας. προύκλεσε δὲ τὴν ἀθρόαν προσέλευσιν καὶ ἄλλων πανταχόθεν. Ὄστε ἐντὸς ὀλίγου μέγας ἐπηκολούθησε φυρμῆς καὶ γενικῆς γέλωτος ἀπὸ τοῦ μαγειρείου μέχρι τοῦ παρὰ τὴν πρῶταν στεγάσματος. Ἦτο γέλωτος χονδρὸς καὶ ἄκοσμος, συνοδευόμενος ὑπὸ καμμουμάτων καὶ ἐμψαντικῶν ὠθήσεων διὰ τοῦ ἀγκῶνος καὶ τοῦ ὤμου, ἅτινα ἀριδῆλως ἐτεκμηροῦν τὴν χαοκότηα τῆς κωμικῆς πηγῆς, ἐξ ἧς προήρχετο. Τοσαύτη δὲ ἦτο ἡ ἐκ τοῦ γέλωτος αὐτοῦ προξενηθεῖσα περιέργεια, ὥστε καὶ αἱ ἴδιαι αἱ ἐρίζουσαι, λησμονήταται αἴφνης τὴν φιλονεικίαν των, διεσκορπίσθησαν τῆδε κάκεισε ἐρωτώσαι τί συνέβη.

Εἶχε συμβῆ τὸ ἐξῆς: δύο ἰχθύς ἐκ τοῦ γένους τῶν ἰπταμένων ἐπιχειροῦνταντες ἄλλα ὑπὲρ τὸ ἀτμόπλοιον καὶ προτκρούσαντες ἀμφοτέρωι σχεδὸν εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τῶν στρονίων, ἔπεσαν ἐπὶ τοῦ καταστροφάματος. Καὶ ὁ μὲν εἰς ἐκτύπησεν ἐπὶ μιᾶς τροχαλίας, ὁ δ' ἕτερος εἰσέδυσσε κατακέφαλα εἰς τὸ ἀνοιγμα τοῦ περὶ τὸν τρα-

χῆλον καὶ τὸν κόλπον μανδηλίου μιᾶς νεάνιδος, ἀκοιθῶς ἀνὰ μέσον τῶν δύο ἐξογκωμάτων τοῦ στήθους, ὡς νὰ εἶχε σκοπὸν νὰ ἐξακολουθήτη τὸν δρόμον του! Ὅτε τὸ πλῆθος παρεμέρισε, ἡ νεάνις εἶδ' αὐε μετὰ σπουδῆς καὶ ἐκρίθη ὀπισθεν τοῦ σραγείου, ἀστειὸς δέ τις ἐκ τῶν μεταναστῶν περιέφερε τὴν ἀδιάκριτον ἰχθύν, λέγων οὐκ οἶδ' αὖ τι μὲ τὴν ἰδιόζουσαν ἐπιδεικτικὴν φωνὴν τῶν ἐξηγούτων τὰ θεάματα τῶν θηριοτροφείων, ἔως ὅτου ὁ ἐπιθεωρητὴς διὰ νόηματος τὸν διέταξε νὰ πύστη. Ἄλλ' αἱ ἀστειότητες καὶ οἱ γέλωτες ἐξηκολούθησαν ἐπὶ τινα εἰσέτι χρόνον καὶ αἱ δύο ὠραῖαι θηλάσσιοι χελιδόνες ἀκτινοβολοῦνται ὡς ἀργυραῖ, περιερχόμεναι ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, θυμαζόμεναι καὶ σχολιαζόμεναι δι' ἀπειρῶν συνδιελέξεων, ἴσχυσαν νὰ κατευάσωσιν ὑπωσοῦν τὴν ἀρχομένην ἑξαψιν τῶν «ἐργατικῶν τάξεων».

Ἐν τούτοις παρετήρησα μεταξὺ τοῦ πλῆθους ἐπιβάτας τινὰς τῆς πρώτης θέσεως, τὸν Μασσαλιώτην, τὸν Τοσκανόν, τὸν δὲξίφωνον, οἵτινες εἶχον φαίνεται τὴν συνήθειαν νὰ ἐπιχειρῶσι τοιαύτας ἐξερεινητικὰς ἐκδρομὰς εἰς τὴν τρίτην θέσιν. Ἡ μᾶλλον διακρινομένη ἦτο ἡ ὡσεὶ Νεπολέοντος ὑδρωπικὴ ὄψις τοῦ Μασσαλιώτου, ὅστις περιήρχετο πέριξ τῆς καταπακτῆς τοῦ γυναικείου κοιτῶνος, σείων ἐπὶ τῶν καμπύλων αὐτοῦ κνημῶν τὸν μακρὸν ὡσεὶ Παταγόνος θώρακα. Μοὶ εἶπε κατόπιν ὁ ἀργυραμοιβός, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ πλοῦ ἐνεκαίνισε σειρὰν τακτικῶν ἐπισκέψεων πρὸς τὸ μεταναστικὸν ὠραῖον φύλον μὲ προθέσεις διαφθορέας, ἔλεγε δὲ ὑπαινισσόμενος καὶ καμυλῶν τὸν ὀφθαλμόν: — Il y a quelque chose à faire par là, savez-vous? — Καὶ προσεπάθησε νὰ ἐξομαλίση τὴν ὁδὸν ἐπιδεικνύων πρὸς τοὺς ἄνδρας ποιάν τινα ἔθνηκην συμπάθειαν, διαθηρμαινομένην ὑπὸ σοσιαλισμοῦ. Φαίνεται ὅμως ὅτι, ἐνῶ δὲν ἀπὴ τῆσε παρὰ τοῖς πλείστοις μεγάλην ἰσοθυμίαν, ἐγένετο δεκτὴ παρὰ τῶν ἄλλων διὰ τινῶν φροβερῶν ἀποτροφῶν ἐκ τῶν προξενουσῶν φρικῶν. Οἱ πρῶτοι καὶ ὕγενεῖς τῆς ψυχῆν ἀνεπτυγμένοι, παρ' οἷς ὑπάρχει ἔμφρον καὶ ἐπερρωμένον διὰ τῆς ἀγωγῆς τὸ αἰσθητικὸν τῆς ἰσότητος, δὲν δύνανται νὰ φαντασθῶσι πόσον εἶνε ἀκόμη κοινὴ παρὰ τῆ τάξει τῶν δημοκρατικῶν ἀστῶν μας ἡ σχεδὸν ἀσυνείδητος πρὸς τὸν λαὸν περιφρόνησις, καὶ πόσον ὀλίγοι εἶνε οἱ γινώσκοντες νὰ λαλῶσι πρὸς αὐτὸν χωρὶς νὰ τὸν ταπεινώσωσιν, ἔστω καὶ ὅταν θέλωσι νὰ προσελκύσωσι τὴν εὐνοίαν του, ὑποκρινόμενοι ὅτι συμπεριφέρονται πρὸς αὐτὸν ὡς ἴσοι πρὸς ἴσον. Ὅθεν ἰδὼν τὴν ἀποτυχίαν τῶν πρώτων ἀποπειρῶν του ὁ Μασσαλιώτης, ὠλιγόστευσε τὰς ἐπισκέψεις του καὶ περιώρισε τὸν σκοπὸν τῶν εἰς ἀπλὴν «καλλιτεχνικὴν ἐρευναν» τῆς γυναικείας καλλονῆς. Ἀνεκάλυπτε δὲ πράγ-

ματι ἐκάστοτε καὶ ἓνα τύπον καλλονῆς, ἧς ἐποιεῖτο τὴν περιγραφὴν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γέμματος, καυχόμενος ὅτι ἐγίνωσκε νὰ διακρίνη τοὺς διαφόρους τύπους τῶν κατοίκων τῆς Ἰταλίας, ἀπορθηγματικῶς ἀποφηνίμενος περὶ τῆς «Τοσκανικῆς ῥινό», περὶ τοῦ «Ἐνετικῆς στόματος» μετὰ κωμικοῦ ἀπεριγράπτου καίτοι δὲ πολλοὶ ἤδη εἶχον ἀποδείξει· αὐτῷ ὅτι ἐξελάμβανε τὴν Καλαβρίαν ἀντὶ τῆς Ἀόστῆς καὶ ὅτι ὑπέπιπτεν εἰς παρόμοια τερατώδη λάθη, ἐξηκολούθει ἀπτόητος· νὰ διδῆ τοιαῦτα μαθήματα καὶ νὰ λέγῃ: La bouche de la femme Toscane... le type génois. messieurs! καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἦτο ἀληθὴς διασκεδάσις. Ἄλλὰ κατὰ τὸ παρθεθὲν τὴν πρῶτην ἐκεῖνην πρόγευμα οὐδ' αὐτὸς ἠδυνήθη νὰ φαιδρῶνῃ τοὺς δαιτυμόνας, οἵτινες ἠσθάνοντο τὴν πρώτην ἐπίδρασιν τοῦ τροπικοῦ, καὶ τῶν ὁποίων ἡ κατῆφεια ἀπετέλει ἀστειὰν ἀντίρατιν μὲ τὰ ἀνοικτοῦ χρώματος ἱμάτια, τοὺς λευκοὺς ὑπενδύτας, ὧν τὴν ἐμφάνισιν προὐκάλεσε τὸ αἰφνίδιον ἐκεῖνο θέρος. Μόνον ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μᾶς διεσκεδάσε διὰ τινος συζητήσεώς του περὶ τῶν Μαλθουσιανῶν θεωριῶν, εἰς ἣν τὸν προσεῖλκυσαν χάριν ἀστειότητος οἱ Ἄργεντινοὶ ἐπιβάται, πρὸ πάντων δὲ περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν δηλαδὴ ἡ μετανάστευσις εἶνε μέσον ἐπαρκὲς διὰ τὴν ταχεῖαν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ χώρας τινός. Ἐντελῶς ἀνίδεος τῶν θεωριῶν τοῦ Μάλθου, ἐπιμένων ὅμως νὰ φαίνηται ἐνήμερος εἰς ὅλα, ὑπεστήριξεν ἀλογίτως ὅτι ἡ μετανάστευσις ἠλάττωνε τὸν πληθυσμὸν τῶν κρατῶν, ὅτι ἡ Εὐρώπη μετὰ ἑκατὸν ἔτη θὰ ἠρμηυτο σχεδὸν καὶ οἱ ἄρκοι καὶ οἱ λύκοι θὰ περιεφέροντο ἐλευθέρως παρὰ τὰς πύλας τῶν μεγαλοπόλεων. Οἱ ἄλλοι ἀντέλεγον ἀπεκάλου τὰ τοιαῦτα ἀνοησίας· ἀφοῦ εἰς πάσας τὰς χώρας ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννήσεων ὑπερβαίνει τὸν τῶν ἀποθιῶσεων, καὶ αὐτοῦ μάλιστα εἰς τὰς ἐγκαταλειμμένας χώρας πολλαπλασιάζεται εὐκολότερον ὁ πληθυσμὸς ἕνεκα τῆς διευκολύνσεως τῶν γάμων, τῆς προερχομένης ἐκ τῆς εὐνοικωτέρας ἀναλογικῆς μεταξὺ τῶν μέσων τῆς συντηρήσεως καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων, ἔπεται κατ' ἀνάγκην ὅτι τὰ κενὰ πάντοτε ἀναπληροῦνται μετ' ἀφθονίας. Ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶνε ὅτι εἰς τὰς χώρας, ὅπουθεν μεταναστεύουσι περισσότεροι, δὲν παρκτηρεῖται σὺν τῷ χρόνῳ ἐλάττωσις ἐπαισθητῆ τῆς πείσεως. — Pas possible! ἀπῆντα τολμηρῶς ὁ Μασσαλιώτης. Prouvez-moi cela! Ἄλλ' οἱ Ἄργεντινοὶ μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτοῦς εἰσιμότητα καὶ θαυμαστὴν μνήμην ἀνέφερον τὸ λεγόμενον παρὰ τοῦ Μάλθου, ὅτι καὶ κατὰ τὰ ἔτη τῆς μεγαλειτέρως μεταναστεύσεως ὁ λαὸς τῆς Ἀγγλίας δὲν ἀπῆλλάσσετο τῶν μαστιζουσῶν αὐτὸν ἀναγκῶν. — Malthus n'a pas dit cela! ἔλεγεν ὁ Μασσαλιώτης. — Πῶς! πῶς! Πλὴν αὐτὸς χωρὶς νὰ ἐπιμένῃ ἀλλὰ καὶ χωρὶς ν' ἀποσύρῃ τὴν γνώ-

μην του ἐξηκολούθει νὰ λαλῇ. — Ὁ Στοῦαρτ Μίλλ, ὑπελάμβανον οἱ ἀντιλεγόντες, ἀπερῆνθη ὅτι ἡ μετανάστευσις δὲν αἴρει τὴν ἀνάγκην τῆς καταπολεμήσεως τῆς αἰζήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Συμφωνεῖτε ὅτι τὸ εἶπε; — Καὶ ὁ Μασσαλιώτης μετὰ παραρησίας: — Pas précisément, mesieurs. Σημειώτεον δὲ ὅτι γηραῖοι καὶ τὸν Στοῦαρτ Μίλλ ὅσον καὶ τὸν Μάθον, καὶ ἐπέμενον ἰσχυρογνωμόνως ἐν τῷ μέσῳ τῶν γελοίων τῶν ἀντιλεγόντων καὶ τῶν ἄλλων, οἵτινες ἐνόουν τὸ ἀστεῖον τῆς θέσεώς του. Αὐτὸ ὑπῆρξε τὸ μόνον φαῖδρον ἐπεισόδιον τοῦ προγεύματος. Ὁ συννεφώδης οὐρίζων, ἡ φαῖα θάλασσα, ὁ καύσων, ὅστις ἤρχιζε νὰ καθιστᾷ στίλβοντα τὰ μέτωπα διὰ τοῦ ἰδρωτός, ἐκράτουν κλειστά ὅλα τὰ ἄλλα στόματα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Μόνη ἡ ξανθὴ κυρία διετῆρει τὴν ὄψιν δροσεράν, γέουσα διπλοῦν συνεχῆ πίδακα λόγων εἰς τὸ οὖς τοῦ συζύγου, ὅστις ἐκάθητο ἐξ ἀριστερῶν καὶ τοῦ ἔξυφόνου, ὅστις ἐκάθητο ἐκ δεξιῶν αὐτῆς, ἰεστεύουσα δὲ ἐκ διαλειμμάτων μὲ παρακλητικὸν βλέμμα τὸν ἀντικύ τῆς καθήμενον Τοσκάνον νὰ μὴ ζηλοτυπῇ διὰ τὴν νέαν αὐτῆς γνωριμίαν. Εἰς αὐτὴν ὤρειλετο ἡ πνοὴ τῆς φαιδρότητος, ἡ ζωογονήσασα τοὺς χασμωμένους ἐπὶ τοῦ κατα-

στρώματος ὀμίλους κατὰ τὴν σοβρὰν ὄραν τῆς πέψεως. Ἀπὸ στόματος εἰς στόμα μετεδίδοτο ἀπλοϊκῆ τις φράσις, ἀποδεικνύουσα πόσον ατελεῖς καὶ συγκεχυμένοι ἦσαν αἱ γεωγραφικαὶ ἰδέαι ὑπὸ τὴν ἰδιόρρυθμον ἐκείνην χρυσόξανθον κόμην. Ὁ ἀργυρακομβὸς συναντήσας αὐτὴν τῇ εἶπε: — Κυρία, σήμερον θὰ διέλθωμεν τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου. Αὐτὴ δὲ ἀπήντησε μετὰ φαιδρότητος: — ὦ! τέλος πάντων!... τοῦλάχιστον θὰ ἴδωμεν κατὶ τι!

Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ὅμως ἀκόμη δὲν ἐνόουν πῶς ἦτο δυνατὸν ν' ἀνιῶ τις ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἀπεναντίας μ' ἐφαίδρυνεν ἡ θέα τῶν ἀνιώντων διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δι' ὃν εὐχαριστεῖται τις περισσότερον αἰσθανόμενος ἐαυτὸν ὑγιᾶ, εὐρισκόμενος ἐν τῷ μέσῳ ἀνθρώπων πασχόντων ἐκ ναυτίας. Τὴν ἡμέραν δ' ἐκείνην δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λείψῃ τὸ τοιοῦτο θέαμα· μετὰ τῆς πρώτης καὶ τῆς τετάρτης μετὰ μεσημβρίαν ὥρα, τὸ ὅποιον εἶνε τὸ φανερότερον διάστημα τῆς ἡμέρας, ἤρχιζα νὰ βλέπω μερικὰ πρόσωπα, μερικὰς ὄψεις, αἵτινες ἐφαίνοντο ἀνήκουσαι οὐχὶ μόνον εἰς τελευτάς, ἀλλὰ καὶ τεταρταίους καὶ ἐτοίμους εἰς ἀποσύνθεσιν.

Ἐπεται τὸ τέλος

DE AMICIS

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ

Ἰ π ὁ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΔΩΡΗ

Συνέχεια ἴδε σελ. 129

Κεφάλαιον Η.

Οἰκογενετικὴ παραδόσις

Ἄπλοῦν παραπέτασμα ἐχώριζε τὸ σπήλαιον, ὅπου ὁ γηραιὸς Γουέβρος εἶχεν ὑποδεχθῆ τὸν Μαυρίκιον καὶ τὴν ἀδελφὴν του, ἀπὸ τῆς δευτέρας κρύπτης.

Κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν εἰσερχόμενον ἡ ὠραία αἰθουσα ἐνεποιεῖ τὴν ἐντύπωσιν χάους· πλὴν ἡ ἐταστικὴ ἐπισκόπησις ἀνεκάλυπτε μετ' ὀλίγον ὅτι ἐνουπῆρχε μέθοδος· ἐν τῇ ἀταξίᾳ ἐκείνῃ καὶ ὅτι ὑπὸ τὴν φαινομενικὴν σύγχυσιν ἀνειλίσσετο ἡ ἄλυσις τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας.

Ἄλλο ἴχνος πολυτελείας δὲν ἐφαίνετο ἐν τῇ κατοικίᾳ ταύτῃ εἰμὴ οἱ τάπητες, ἐν οἷς ἀπετυποῦτο πᾶσα ἡ ἀσιατικὴ λαμπρὰ φαντασία· ἡ θυμαστή ἐντασις τῶν χρωμάτων, ἡ φιλοκαλία τῆς διακοσμῆσεως, χαρρακτηριστικὰ προνόμια τῶν φυλῶν, αἱ ἀποκαλοῦμεν ἡμεῖς οἱ πεπολιτισμένοι βερβάρους. Κατ' ἀποστάσεις ἀνηγείρετο ἐπὶ βάρους κορμὸς τις ἀρχαῖος, ἡ κεφαλή τις ἔχουσα ἔκφρασιν μυστηριώδη, ἡ ἀγγεῖα ἔχοντα εὐγραμμον καὶ ἀπέριττον τὸ σχέδιον.

Ὁ πάππος καὶ ἡ νεάνις εἰργάζοντο παρὰ μα-

κρὰν λιθίνην τράπεζαν, κατάφορτον ἐκ παραδόξων ἀντικειμένων, περιάπτων μετὰ καθβαλιστικῶν σημείων, δακτυλίων συμβολικῶν, χειρογράφων ἐπὶ γάρτου κιτρινίσαντος ἐκ τῆς πολυκαιρίας καὶ πεπληρωμένου διὰ γραφῆς ἐκ σφηνοειδῶν χαρακτῆρων. Εἰς τὰς ἐκ γρανίτου πλευρὰς τοῦ σπηλαίου εἶχον λαξευθῆ σεουθῆκαι, ἐφ' ὧν συνεσωρεύοντο φιάλαι, διωλιστήρια, χοάναι, διαβῆται, γνώμονες, πάντα τέλος τὰ ἐπιστημονικὰ, μαθηματικὰ καὶ μαγικὰ προσέτι ἐφόδια, οἷς ἐχρῶντο οἱ δύο Γουέβροι εἰς τὰς ἐργασίας των. Ἰπῆρχε πρὸς τοῦτοις ἐν κρηνίον ἀνθρώπινον, εἰς κροκόδειλοι, εἰς πῆθηκος, εἰς βόας τεταριχουμένοι· ὑπῆρχον καὶ ὄπλα φοινικὰ, σπάθαι, ἐγχειρίδια, βέλη, ἀκινάκαι. Ἐφαίνετο ὅτι εἶχον συναχθῆ ἐκεῖ λείψανα τῆς ἐπιστήμης πασῶν τῶν χωρῶν καὶ δείγματα τῆς ἐαυτῶν τέχνης.

Ἰπὸ τὸν σωρὸν ἐκείνον τῶν ἀμόρφων καὶ κατ' ἐπιφάνειαν ἄνευ ἀξίας ἀντικειμένων ἐφαίνετο βαθμηδὸν προκύπτων ἐν σύστημα, μία ἰδέα ἐπικρατούσα ἐφ' ὅλων. Τὰ θραύσματα ἐκεῖνα τῶν ἀγγείων, οἱ παντοειδεῖς κορμοί, τὰ ὄπλα ἐκεῖνα, τὰ ὅστιά, παρίστων τὴν μακρὰν ἄλυσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ὧν ἡ μία ἄκρα ἐφθανε μέ-